

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief/ Waarom nu voorgelegd?

Op maandag 13 november jl. heeft Mevrouw A.C.T. Hommes het burgerinitiatief "Boijmans moet open!" (23bb007661) ingediend. Het ingediende verzoek is ondersteund met ruim 400 handtekeningen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Op 30 november heeft de gemeenteraad besloten het burgerinitiatief in behandeling te nemen. De commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS) is verzocht de besluitvorming over het burgerinitiatief voor te bereiden en het initiatief door te sturen naar het college met het verzoek om een reactie op het burgerinitiatief. De commissie ZWCS is verzocht vóór de behandeling in de raad van 15 februari 2024 een advies uitbrengen. Tijdens de procedurevergadering van de commissie ZWCS d.d. 6 december is besloten het burgerinitiatief te agenderen in de commissievergadering van 10 januari 2024. Het college is gevraagd om vóór behandeling in de commissie zijn reactie toe te sturen.

Toelichting:

Uw raad heeft op 13 november een burgerinitiatief ontvangen onder de titel Boijmans moet open". In het ingediende burgerinitiatief wordt gesteld dat:

"Museum Boijmans Van Beuningen wordt teveel gemist. Het kan niet zo zijn dat een stad als Rotterdam meer dan 10 jaar zonder stedelijk kunstmuseum moet doorkomen. De voorgenomen openstelling gedurende drie weken toont aan dat een gedeeltelijke openstelling wel degelijk mogelijk is. Daarom vragen wij de gemeenteraad om

- 1. Museum Boijmans Van Beuningen bij de voorwaarden voor de te verlenen subsidie 2025-2028 te verplichten een semipermanent alternatief met gebruikelijke openingsuren aan te bieden, totdat het nieuwe en verbouwde museum open zal gaan;*
- 2. dat kan zijn openstelling van het gedeelte van het inmiddels asbestvrije gebouw;*

3. *openstelling op een andere locatie, zoals in het Schielandhuis, of welke locatie dan ook;*
4. *een permanent openstelling aan te bieden met wisselende tentoonstellingen uit het eigen bezit, in de grote leegstaande ruimte in het Depot."*

In deze brief geven wij u een reactie op de in het initiatief kenbaar gemaakte punten.

Eerder dit jaar hebben wij uw raad een voortgangsbericht gestuurd (M2306-1879 - 23bb006064) over de renovatie Boijmans. In dit bericht hebben wij uw raad geïnformeerd over de zichtbaarheid van de collectie van Museum Boijmans van Beuningen. Voordat wij ingaan op de punten die genoemd worden in het initiatief zetten wij de belangrijkste activiteiten nog eens op een rij.

De collectie van Museum Boijmans van Beuningen wordt op verschillende manieren aan het Rotterdamse publiek getoond:

- In het Depot: het Depot trok in 2022 circa 265.000 bezoekers. Het programma in het Depot is geen klassiek museaal programma. Met wisselende selecties in de verschillende galeries en de dertien levensgrote vitrines en afwisselende presentaties leeft het Depot bij de bezoekers.
- Boijmans bij de Buren: Hoewel het initiële project dat door Stichting Droom & Daad bekostigd is in 2022 afgerond is, blijft het museum met burens en andere (collega)instellingen in gesprek over de mogelijkheden om de collectie te laten zien. In juni dit jaar is de tentoonstelling '[H]erkennen Herbouwen: Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden' in de Kunsthall geopend voor publiek. Deze tentoonstelling is het resultaat van een intensieve samenwerking tussen de Kunsthall en Museum Boijmans van Beuningen.
- Cultuureducatie: zo'n 9.230 kinderen en jongeren hebben in schoolverband het Depot bezocht en deelgenomen aan het cultuureducatieaanbod. Daarnaast hebben zo'n 67.000 mensen gebruik gemaakt van het educatieaanbod in de vrije tijd waarvan 61.000 instaprondleidingen.
- Boijmans Van Beuningen op Zuid: Het museum ontwikkelt hier samen met het onderwijs en maatschappelijke organisaties een programma op het snijvlak van kunst, educatie en sociale projecten. Zuid is een kunstenaarsresidentie, tentoonstellingsruimte en ontmoetingsplek ineen en het programma wordt met en voor kunstenaars, makers, curatoren en bewoners uit de buurt gemaakt, waarbij hedendaagse kunst en vormgeving, de museumcollectie en nieuwe verhalen met elkaar worden verbonden.
- Tentoonstellingen buiten Rotterdam: na tentoonstellingen in Nieuw-Zeeland (2021) en Zuid-Korea (2021-2022) reisde de collectie surrealisme door naar Mexico waar de tentoonstelling kon rekenen op een zeer enthousiast publiek. Maar liefst 250.000 mensen bezochten de tentoonstelling Mexico-City.
- Samen met het Fries Museum werd de tentoonstelling À la campagne: het Franse licht van Maris tot Monet georganiseerd. Zo'n 70.000 bezoekers bezochten deze tentoonstelling. De Toren van Babel werd uitgeleend aan de Hermitage toen dit museum in zwaar weer terecht kwam.
- Afgelopen september is in het Rijksmuseum de tentoonstelling Collectie Boijmans van Beuningen geopend, waarin een bijzondere selectie van het museum in Amsterdam te zien is (tot 14 januari 2024).
- Ook in Milaan en Aarhus worden dit jaar exposities getoond met vele werken uit de collectie. Bruiklenen: nu het Depot geopend is, worden weer volop kunstwerken in bruikleen gegeven aan derden in binnen- en buitenland, in 2022 waren dit er 364.

Kunstwerken van Boijmans zijn prominent aanwezig in de semipermanente opstelling (5 jaar) van het KMSKA in Antwerpen, Rembrandthuis in Amsterdam (Titus van Rembrandt) en momenteel in het Cobra Museum in Amstelveen voor de grote overzichtstentoonstelling 75 jaar COBRA (Basquiat).

Het Depot is natuurlijk geen vervanging voor het museum, dit gebouw beoogt immers vooral de achterkant van het museumbedrijf te laten zien en is daarmee geen museum in de traditionele zin van het woord, maar draagt wel in hoge mate bij aan de zichtbaarheid van het museum. Ook zijn wij van mening dat het museum zich maximaal inzet om binnen de huidige mogelijkheden de collectie in de stad, ons land en de wereld te laten zien. Dit in aanmerking nemende, reageren we onderstaand op de 4 punten uit het burgerinitiatief;

- 1. Uw raad wordt gevraagd om Museum Boijmans Van Beuningen bij de voorwaarden voor de te verlenen subsidie 2025-2028 te verplichten een semipermanent alternatief met gebruikelijke openingsuren aan te bieden, totdat het nieuwe en verbouwde museum open zal gaan**

Wij raden deze suggestie om de volgende redenen af. De procedure om in de periode 2025-2028 een subsidie te ontvangen is eerder door uw raad vastgesteld. Uitgangspunten van ons beleid zijn opgenomen in de Uitgangspunten nota Van Onschatbare Waarde. Instellingen kunnen vanaf 1 december jl tot 1 februari een aanvraag doen voor een subsidie in het kader van het Cultuurplan. Deze aanvraag wordt vervolgens door een onafhankelijke, externe commissie inhoudelijk beoordeeld. Op basis van het advies dat deze commissie aan het college geeft zullen wij voor uw raad een verdelingsvoorstel doen. Het lijkt ons onverstandig om op dit punt voorwaarden of eisen te stellen aan het museum, de aanvraag is immers nog niet binnen en nog niet beoordeeld. Daarbij komt ook dat de gevraagde verplichting van een semipermanent alternatieve locatie significant ingrijpt op de bedrijfsvoering van het museum, een extra locatie die voldoet aan alle eisen wat betreft klimaat en beveiliging kost veel geld. De huidige subsidie aan het museum beoogt vooral de organisatie in stand te houden en het museum in staat te stellen de omvangrijke collectie te beheren. Met de huidige middelen en de locaties Depot en Boijmans op Zuid heeft het museum geen financiële ruimte nog een locatie te openen.

- 2. Openstellen van het asbestvrije gedeelte van het gebouw**

Momenteel wordt onderzocht of openstelling van het museumgebouw mogelijk is en welke kosten hieraan zijn verbonden en onder welke omstandigheden dit kan plaatsvinden. Het tijdelijk heropenen van het gebouw is ook een wens die breed leeft binnen uw raad en die uw raad met de motie "Boijmans open" 23bb003049 d.d. 11 mei 2023 bij ons neergelegd heeft. Het openen van het gebouw in 2024 is echter tijdelijk van aard. Het museumgebouw is en blijft op dit moment een bouwplaats, met de nodige veiligheidseisen en risico's. De bouwplaats (het gebouw) openstellen tijdens de restauratie en renovatie is ook lastig, er wordt dan immers in het gebouw gewerkt. De wens tot openstelling komend jaar is in het kader van het 175-jarig bestaan van het instituut MBVB en heeft als belangrijkste doel geïnteresseerden de mogelijkheid te bieden om het gebouw weer even te kunnen bezoeken. De capaciteit van de huidige technische installaties zijn geschikt om de bouw te faciliteren, maar niet voor het ontvangen van grote groepen mensen, een beperking welke van invloed is op de programmatische mogelijkheden. Een openstelling heeft dus veel impact, terwijl de programmatische mogelijkheden beperkt zijn. Een gedegen afweging om te bepalen of de timing en het doel van de openstelling het project, museum en de gemeente het beste ten goede komt, is daarom noodzakelijk. Dat het gebouw asbestvrij is, wil niet zeggen dat het daarmee

alweer te gebruiken is als museum. Het (structureel) heropenen van een onttakeld gebouw lijkt ons niet de oplossing om invulling te geven aan het gemis van het museum zoals kenbaar gemaakt door de initiatiefnemers.

3. Openstelling op een andere locatie, zoals in het Schielandhuis, of welke locatie dan ook.

Het museum heeft nu de beschikking over twee locaties, het Depot en Boijmans op Zuid, waarin zij een divers en te bezoeken programma aanbieden. Daar een derde locatie aan toevoegen is met de huidige subsidie financieel niet te realiseren. Bovendien zijn wij van mening dat het museum, ondanks dat zij niet kan beschikken over het museumgebouw, veel doet om de collectie zichtbaar te houden zoals wij inleidend gesteld hebben.

4. Een permanent openstelling aan te bieden met wisselende tentoonstellingen uit het eigen bezit, in de grote leegstaande ruimte in het Depot

Het gebruik van de ruimte op de vijfde verdieping van het Depot Boijmans van Beuningen is een recht van Stichting De Verre Bergen. Dit recht is overeengekomen als tegenprestatie voor de omvangrijke schenking vanuit de stichting, waarmee dit gebouw gerealiseerd kon worden. De Stichting en het museum zijn al enige tijd met elkaar in overleg over een passende invulling van deze ruimte. Zij hebben aangegeven dat zij begin volgend jaar zelf bekend zullen maken hoe deze verdieping vanaf maart volgend jaar geprogrammeerd gaat worden. Deze invulling ligt in lijn met de suggestie van de initiatiefnemers en is daarnaast ook een mooie start van het jubileumjaar, waarin het museum haar 175ste verjaardag viert.

Wij zijn erkentelijk dat vele Rotterdammers en leden vanuit uw raad zich in hoge mate betrokken voelen bij Museum Boijmans van Beuningen en zich hierover uitspreken in moties, schriftelijke vragen en dit initiatief. Samen met het museum werken wij hard aan de vernieuwing en renovatie van het Boijmans. Hoe goed invoelbaar en sympathiek de suggesties uit het initiatief ook zijn, in aanmerking nemende van wat bovenstaand opgeschreven is, zien we weinig ruimte om invulling te geven aan het initiatief.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Mocht uw raad besluiten het burgerinitiatief geheel of gedeeltelijk aan te nemen, dan zullen wij op een later moment terugkomen over hoe wij hier eventueel uitvoering aan kunnen geven.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester

A. Aboutaleb